A "Blaha" a pesti embernek fogalom, jóllehet már a Nemzetit, az Emkét, és annak legendás cigányát is csak egy régi nóta őrzi. A napjainkban elhanyagolt, kultúráját vesztett tér ez időtájt az ilyen-olyan okból összeverődő emberek, ám jobbára hajléktalanok találkahelye lett. Az összecsukhatós asztalkával, fához támasztott transzparenssel péntek délutánonként megjelenő "Utcajogászok" nem véletlenül választották a Blahát speciális no meg hát ingyenes jogsegélyszolgálatuk szinteréül.

A fedélnélküliek jogklinikájának önkéntes jogászai három esztendő óta évenként 100-110 üggyel foglalkoznak. Egyébként ez az ingyenességgel társított, szabad ég alatti forma a világon egyedülálló.

A villamosok, az autóbuszok és a személygépkocsik zaja miatt Lőrincsik Éva és Keresztes Jenő megismétli a bemutatkozást. Ma ők várják a kuncsaftokat, ők adnak jogi segítséget a hozzájuk forduló hajléktalanoknak. A Város Mindenkié szervezet önkéntesekből álló hat tagú jogász munkacsoportjához tartoznak, akik más-más indíttatásból vállalkoztak a korántsem egyszerű és nem éppen kényelmes feladatra. Éva két okból csatlakozott a csoporthoz: egyrészt mert akkor nem volt munkahelye, másrészt szakmai kihívásból.

- Az egyetem steril világ. Ez az igazi élet, amit meg akartam ismerni - mondja a fiatal hölgy. Eközben a hajléktalanokból álló segítők felállítják az összecsukható kempingasztalt,elhelyezik rajta az otthontalanok számára összeállított, minden utcán élő ember cselekedeteivel kapcsolatos tudnivalók tárházát, a Jogi Kisokost, majd a tér vastag törzsű fájához támasztják az Utcajogász feliratú transzparenst. Jöhetnek a kliensek. Évához az első meg is érkezik.

Nem zavarom őket. Az ötven körüli elvált gazdasági jogászhoz, Keresztes Jenőhöz fordulok, aki saját csatlakozásának fő okául azt a társadalmi gondot jelöli meg, - ami miatt, mint mondja, kinyílt a zsebében a bicska - vagyis azt a tényt, hogy " a nagy szegénységben élő hajléktalanok jogorvoslata nulla. A közhatalommal nem csatáznak, holott megalázzák őket." Ezért gondolta, hogy az utcajogászok között a helye. No meg azért is, mert élete során, aminek volt mélysége és magassága is, kitapasztalta a szállodák, az albérletek világát és mindent, ami felvértezte azzal az ismerettel, hogy tudja, mi zajlik a mélyben.

- Az motivált, amikor egy-egy eset sikere után a páciens megköszönte a segítségemet. Ma is az ad erőt, hogy nagyon sok a feladat és én tudok segíteni. Ugyanakkor kérdés volt számomra,

hogy szót tudok-e érteni az utcák emberével - mondja.

Az érkező páciensek inkognitóban akarnak maradni. Ezért a két jogász helyett inkább arra az ifjú hölgyre figyelek, aki Szilviának nevezi magát és szemmel láthatóan kíváncsi arra, ami itt történik. Mint megtudom, ő is jogász, olvasta A Város Mindenkié felhívását, amelyben önkénteseket toboroznak a munkacsoportba. Szilviának van ugyan munkahelye, de szívesen bele kóstolna az utcajogászkodásba. A csapat segítőinek egyike "gondozásba" is veszi, elmondja a feltételeket, köztük azt, hogy a jelöltnek el kell végezniük egy tanfolyamot, mert a hajléktalan emberek világa külön világ, azt meg kell tanulni és meg kell érteni.

Közben kiderül, hogy a csoport elhatározta: önkéntes pszichológussal vagyis "lélektudorral" erősíti meg a paragrafusok tudóit. Még nem fundálták ki, miképp lehetne magukhoz csábítani egy ilyen szakembert.

Éva és Jenő a visszaköszönő lakásügyek, a rendőri bírságok vagy épp a családdal kapcsolatos gondok erdejében próbál utat találni a segítséget kérőknek. Eközben a szervezet több régi aktivistája is felbukkan. Megismerkedek Lakatos András Jánossal, a "kapitánnyal", aki 27 éven át hajózott, de a "nyolcezer oldalnyi okirat" dacára máig nem tudott nyugdíjba menni. Jelenleg fizetős szállón él, egy cégnél portáskodik és ott segíti az AVM munkáját, ahol szükség van rá. Egyébként a Fedél Nélkül című lapban Kapitány néven sorozatot ír a hajózás történetéről. Hadd okosodjanak mások is.

Néhány percre Dombovári László szintén feltünik. Ő az, akivel a rendőrség"perben-haragban" van. (Emlékeztetőül:2013. május 31-én volt Dombovári László, A Város Mindenkié (AVM) hajléktalan aktivistájának bírósági tárgyalása, ő ugyanis egyike annak a 27 előállított aktivistáknak, aki 2013 januárjában elfoglalta a VII. kerület Csányi utca 5. szám alatt található üresen álló önkormányzati ingatlant. A házfoglalók rendészeti eszközök és tömegszállók helyett kiterjedt szociális bérlakásrendszert és a lakhatáshoz való jog törvénybe foglalását és érvényesítését követelték.)

Petrák Istvánnal már ismerősként üdvözöljük egymást. A hajdanvolt mechanikai műszerész három éve hajléktalanszálló lakó. Érdeklődésemre a következőket mondja az

utcajogászkodásról.

- Ezt a formát az élet hozta és meg kell jegyeznem, sokat érő. Gyakorlatból tudom, amikor az ember az utcára kerül, fogalma sincs, hova mehet aludni, étkezni, tisztálkodni. Pedig ezek elemi információk lennének. A szociális ellátórendszer nem normális, pedig lehetne. Sokat gondolkoztam a hajléktalanná váláson, és bár igaz, hogy az esetek egyedinek látszanak, a lényeg mégis az: hajléktalanná a mindenkori rendszer teszi az embert. Szerintem a szálló, mint ideiglenes forma, mint ugródeszka jó lenne. De a tömegszállások örökre szólnak és az igénytelenség egyre lejjebb húzza az embert. Napokig tudnék beszélni ezekről a kérdésekről, de a lényeget egy mondattal ki lehet fejezni: élettér nélküli menekült a hajléktalan ember - mondja indulatmentesen. És csak annyit tesz hozzá, szerinte a politikusoknál kellene kezdeni a hajléktalanokkal kapcsolatos szemléletváltást, mert nekik ma szavazatszerzésre kellenek a fedél nélkül maradtak...

Észrevétlen gyorsasággal telik el a fogadás két órája, amely alatt az utcajogászoknak sikerül néhány hitevesztett emberben felkelteni a reményt . A csapat segítői összeszedik a székeket, összehajtják a kempingasztalkát és becsomagolják a prospektusokat. Fejünk magasságában egy galambraj próbálja elnyomni a civilizáció erőszakos hangjait.

Szabó Iréne / Népszava